

[Baunsgaard.]

merne — at der i perioden 1960-1966 er et enkelt år, som udviser et afvigende billede, nemlig 1963, det år, da vi fik den såkaldte helhedsløsning. Det år udviser en noget anden tendens end de øvrige af disse 6-7 år. 1963 havde en tendens til svagere indkomststigning, svagere prisstigning — altså samlet en svagere inflationstendens end de andre vestlige lande. Og det hænger jo nok sammen med, at 1963 er det hidtil eneste år, i hvilket man herhjemme har gjort et virkelig organiseret forsøg på at føre en egentlig økonomisk samordningspolitik, ved siden af finans- og pengepolitikken at føre en egentlig indkomstpølitik.

Men nu, da vi jo har 1963 så meget på afstand, at det er muligt at foretage, skal vi sige en nogenlunde afbalanceret vurdering af dette år, ser man også tendenser, som det er nødvendigt at notere sig. For det første ser vi, at der har været denne svagere tendens til inflationsudvikling, men samtidig også, at 1963 i denne periode kom til at vise en svagere aktivitetsstigning end de øvrige år, og hermed er vi i virkeligheden ved det, der er hovedproblemet i vores inflationsdebat: at der er en ganske smal, en overordentlig smal margen mellem for høj aktivitet og for lav aktivitet, at det er en ganske svær balancekunst, der kræves for at fastholde en rytmisk økonomisk udvikling uden at sætte en tilfredsstillende aktivitetsstigning på spil. Kunsten er for så vidt ikke — hvor ejendommeligt en sådan påstand end kan lyde — at bekæmpe inflationen; hvis det drejede sig om det isolerede problem at begrænse prisstigningstendenserne, inflations-tendenserne, kunne de tåles, endda uden væsentligt besvær. Men det, der er opgaven, og det, der er det vanskelige, er at modvirke disse prisstigningstendenser, samtidig med at man fastholder den høje økonomiske aktivitet. Det er det, der er problemet; det er det, der kræver balancekunst. Derfor må man nok gøre sig klart, at problemet kan ikke løses én gang for alle. Vil man — og det

vil vi jo — have den høje økonomiske aktivitet, således at den økonomiske udvikling i Danmark følger med de andre lande, må vi gøre os klart, at de økonomiske opgavers løsning også i fremtiden vil være et af vore hovedproblemer. Man kan synes mere eller mindre om denne meget væsentlige del af vor beskæftigelse herinde, der er bundet til bekæmpelsen af de uønskede økonomiske problemer, men ønsker man den høje økonomiske aktivitet, vil det ikke være muligt at undgå den.

Skulle man — og det mener jeg i og for sig der er en vis rimelig baggrund for — pege på særlige danske årsager til vore problemer, kunne man vel bl. a. pege på, at den ekspansion, vi har haft, er kommet mere koncentreret end i de fleste andre lande, ikke sådan at forstå, at vores velstandsudvikling har været væsentligt stærkere end i andre lande, men dels trådte den i kraft senere, dels har den på grund af specielle danske forhold antaget en belastende karakter, der er stærkere end i så mange andre vestlige lande.

Den periode, som økonomiministeren og rapporten jo i alt væsentligt beskæftiger sig med, er den sidste 10-12 års periode, og i denne periode har det mest karakteristiske træk været, at hele den økonomiske og erhvervsmæssige udvikling fortrinsvis er foregået uden om vort gamle hovederhverv, landbruget, ikke fordi landbrugets økonomiske betydning ikke stadig er meget væsentlig — for det er den — men fordi både beskæftigelsen og investeringerne i nye arbejdspladser i alt væsentligt har måttet foregå uden om landbrugererhvervet. I alt er der vel i denne periode tale om oprettelse af mere end $\frac{1}{2}$ million nye arbejdspladser — og det er jo mange i et samfund på kun $4\frac{1}{2}$ million — og alle disse nye arbejdspladser er oprettet uden om det gamle hovederhverv, landbruget.

Det er klart, at det i et tidligere udpræget landbrugsland som Danmark har givet os problemer, som andre lande ikke har haft i samme omfang. Det har medført en række